

POVRŠJE SEVERNE EVROPE

Ledeniško preoblikovana pokrajina

Fjordi - nahajajo se vzdolž celotne norveške obale. Nastanek fjorda že poznate.

SOGNEFJORD je najveličastnejši in največji norveški fjord, dolg 205 kilometrov, širok do 5 kilometrov in globok do 1200 metrov.

So velika ovira za cestni promet.

Ledeniške morene, ledeniška jezera (več kot 50 000 na Finskem, zato jo poznamo kot deželo tisočerih jezer).

Islandija – ledena dežela

Dežela z:

- ledeniki
- delujočimi ognjeniki in potresi
- gejzirji (iz U/87 zapišite razlago)

<https://www.youtube.com/watch?v=98Pkkjr6q4Y>

Islandci vročo vodo iz zemeljske notranjosti izkoriščajo za ogrevanje stanovanj in rastlinjakov, ter kopališča (geotermalna energija).

PODNEBJE SEVERNE EVROPE

Podnebni dejavniki:

- vlažni Z vetrovi iznad Atlantika (prinašajo padavine)
- topli Severnoatlantski morski tok (greje celotno obalo Norveške in Danske)
- geografska lega (severni tečajnik, mrzli pas, polarna noč in polarni dan)
- gorovja (orografske padavine)

Podnebni tipi v Severni Evropi: oceansko, gorsko, celinsko, tundrsko podnebje (tu so dolge zime, kratka poletja, tla so večji del leta zamrznjena.)

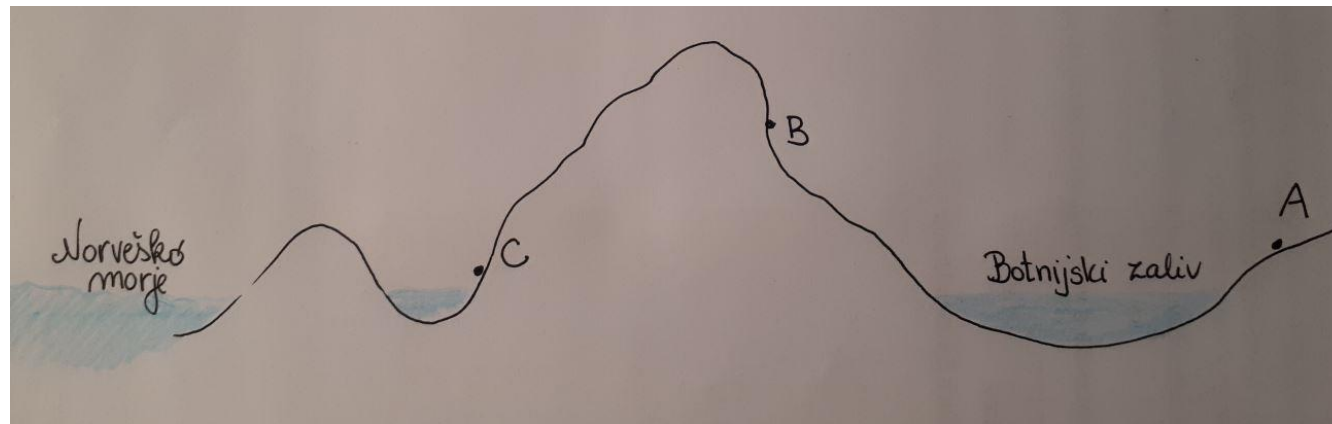
Preglednica podnebja in rastja v Severni Evropi

Naloga: ob pomoči U/84, 85 dopolnite prazna okenca v tabeli.

Podnebje	Rastje
	Mešani in listnati gozdovi, travniki
	Iglasti gozd
Gorsko podnebje	Gorski gozdovi in trave
Tundrsko podnebje	

Risba prikazuje prerez Skandinavije od Z proti V. S črkami A, B in C so označeni trije kraji z različno količino padavin.

- Kateri kraj ima čez vse leto največ padavin? Zakaj?
- V katerem kraju so zimske temperature najvišje? Zakaj?

Preberi, poglej, reši!

U/85 – Finska je domovina savne

Skandinavske države obkroži z modro barvo, pribaltske države pa z rdečo barvo.

NORVEŠKA

ESTONIJA

ŠVEDSKA

FINSKA

LATVIJA

ISLANDIJA

LITVA

DANSKA

GRENLANDIJA

Je največji otok na svetu. Več kot 80 % površja prekrivajo ledeniki. Politično spada k Danskemu (avtonomno ozemlje) in je 50-krat večja od Danske. Geografsko jo prištevamo k Severni Ameriki.

Glavno mesto Grenlandije Nuuk je leta 2014 imelo 16.000 prebivalcev.

Kaj so bele noči?

Severni tečajnik je vzporednik, ki leži 66,5° severno od ekvatorja in omejuje območje okrog tečajev, kjer Sonce vsaj enkrat v letu ne vzide oziroma zaide. Z oddaljevanjem od tečajnika proti severu se čas, ko Sonce ne vzide oziroma zaide, podaljšuje. Na tečaju Sonce pol leta ne zaide oziroma vzide. Ta pojav imenujemo **polarni dan** oziroma **polarna noč**. Polarna noč predstavlja posebno težavo v Severni Evropi, saj zimsko pomanjkanje dnevne svetlobe slabo vpliva na ljudi.

Na tečaju Sonce pol leta ne zaide.

Kaj ste se ta teden naučili?

- Da za Severno Evropo uporabljamo tudi ime Skandinavija.
- Da so to Evropo v preteklosti prekrivali in oblikovali ledeniki.
- Da je Islandija dežela zanimivega pojava – gejzir.
- Da tudi Severno Evropo greje topli morski tok.
- Da Severna Evropa sega daleč na sever in je tam zelo mrzlo.
- Da imajo na severu obdobje, ko sonce sploh ne zaide in obdobje, ko sonce nekaj časa ne vzide.

<https://ucilnice.arnes.si/mod/book/view.php?id=375409&chapterid=1640&lang=hu>